

BOG

OVER STREGEN - EN FLENSBORG-KRØNIKE (/BOEGER/OVER-STREGEN-EN-FLENSBORG-KRONIKE)

Af Harald Dirks (/forfattere/harald-dirks) (2017)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET (HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?FRAGMENT=CONTENT&SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

Log ind (/user/login?destination=/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike) for at anmelde BASIS%3A53356834

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?url=https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike&title=Over stregen - en Flensborg-Kronike](http://www.facebook.com/share.php?url=https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike&title=Over+stregen+-+en+Flensborg-Kronike))

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike&status=Over stregen - en Flensborg-Kronike+https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike](https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike&status=Over+stregen+-+en+Flensborg-Kronike+https://litteratursiden.dk/boeger/over-stregen-en-flensborg-kronike))

Dramatiseret familiekronike som tager sin begyndelse i 1910, da den unge Maria tager til tysk Østafrika som missionærkone; Senere får vi skildret livet i Flensborg som dansksindet i mellemkrigsperioden og frem til krigens afslutning

TAGS:

DANSKHED (/TAXONOMY/TERM/2006)

DEN 2. VERDENSKRIG (/TAXONOMY/TERM/2105)

HISTORIE (/TAXONOMY/TERM/4412)

SLÆGTSHISTORIE (/TAXONOMY/TERM/9699)

ANMELDELSE

(/users/hans-christian-davidsen)

Af Hans Christian Davidsen (/users/hans-christian-davidsen)

Skribent
26 okt. 17

Harald Dirks har skrevet en kronike om sin Flensborg-familie. Han har masser af spændende og vedkommende historier at fortælle. Men måske skulle han have haft hjælp til at skrive bogen.

Den 81-årige Harald Dirks har en spændende og dramatisk slægtshistorie. Det er nærmest normen i det dansk-tyske grænseland, hvor to verdenskrige greb voldsomt ind i de enkelte menneskers og familiers liv. Selv om mange familiehistorier ligner hinanden, så har de dog altid deres unikke præg.

Harald Dirks kan trække tråde til en tysk kolonihistorie i Østafrika i det nuværende Tanzania, hvor grene af familien var udsendt som missionærer for Breklum-missionen i Nordfrisland. Og til Det tredje Riges massegrav i Stalingrad.

Her og der var ikke blot et familiemedlem, der måtte trække i værnemagtens soldat på østfronten, men også en overbevist nazist.

Dirks har nok af stof at øse af, og det gør han i en spændende familiekronike, som han kalder »Over stregen«. Her oplever vi både livet på makroplanet i den store verden og især på mikroplanet blandt det danske mindretal i Flensborg og forholdet til den tyske flertalsbefolkning - over Hitlers magtovertagelse til det totale sammenbrud og de svære efterkrigsår.

Harald Dirks er søn af Dirk Dirks, der var viceskoleinspektør på Duborg-Skolen, og bor i dag lidt uden for Hirtshals i Vendsyssel. Hans bog bygger på breve, dagbøger og mundtlige fortællinger, men læseren opdager sjældent, hvilke kilder han tapper af. Fortællingen har form af fiktion, men er det næppe. Og dog. For også i familier har skrøner det med at vokse sig større, så de til sidst fremstår som sandheder. De kan være fortalt så mange gange, at familiemedlemmerne til sidst ender med at tro på dem. Derfor kommer vi aldrig til at vide, hvad der er fakta og fiktion - heller ikke i denne bog.

Unøjagtigheder

Teksten er formet som en kronike - det vil primært sige kronologisk, men ikke nødvendigvis analyserende eller sammenhængende - og dermed uden henvisning til kilder endsige med kildekritik.

»Over stregen« er fyldt med fortællinger, der er vedkommende langt ud over forfatterens snævre familiekreds. Det er et plus ved bogen. Der er eksempler på det modsatte, og den slags fortællinger er gabende kedsommelige for os andre.

Især tiden under Anden Verdenskrig og naziregimets sidste dage i Flensborg behandler forfatteren på en spændende måde, men der er en række unøjagtigheder - og det forbigrede ved den slags er, at man kan få en mistanke om, at der er flere end dem, man selv fanger. Harald Dirks hævder for eksempel, at 19 danske børnehaverbørn mistede livet under det britiske bombeangreb den 19. maj 1943. Det korrekte antal var 15 børn og to voksne.

Formidlingen halter

Vigtige personers navne og lokaliteter bliver også stavet forkert. Det sker for den bedste. Ingen af os er fejlfri. Men her har forlagets redaktør i den grad svigtet forfatteren. Marinestation Mürwik bliver til »Mürnvick«. Den danske skole Christian Paulsen-Skolen i Flensborg bliver til »Christian Poulsen Skolen«. Den danske filosof Søren Kierkegaards efternavn staves »Kirkegård«, og danske ø'er sniger sig ind i tyske stednavne som for eksempel i »Göttingen«. Og så videre, og så videre.

Mens stoffet er vildt interessant, og ideen med bogen oplagt, så halter det med formidlingen. Spørgsmålet er, om ikke Harald Dirks skulle have haft en ghostwriter på opgaven. De enkelte kapitler hænger dårligt sammen, og det gør det blandt andet svært at holde styr på persongalleriet - selv om en personoversigt på bogens første sider hjælper lidt på vej. Sproget er gammeldags, og det er vanskeligt at gennemskue, om det er tilsigtet eller ej.

I begyndelsen af bogen er vi i Tysk Østafrika i 1913-1917, og her giver de højtidelige sætningskonstruktioner bestemt mening - blandt andet for at undgå anakronismer. Et eksempel på det patetiske sprog er fra 1922: »Alle kvinder har behov for at blive løftet op til højder, hvor de frigøres fra tyngdekraften og svæver i et univers, hvor følelserne får frit løb«. Det er som at læse en trivialnovelle fra midten af forrige århundrede.

Det har denne bogs kerne-målgruppe det måske slet ikke så dårligt med.

Fortælleteknisk er det dog problematisk at blande skønlitterære virkemidler med krønikens form, og det gælder især de steder, hvor forfatteren drysser direkte tale ned mellem den refererende og objektivt-realistiske tekst.

Det er skønlitteratur midt i en ellers dokumentarisk fremstilling, og man ved simpelthen ikke, om forfatteren lægger ordene i munden på bogens personer - eller om de virkelig har sagt, som de gjorde. Det styrker ikke pålideligheden.

Hvis man evner at se bort fra alle disse irritationer, kan man dog få et ganske fornuftigt udbytte af bogen. Især når man har interesse for grænselandets historie. Det er blot lidt ærgerligt, at stoffet er så spændende, og fortællingen så ujævn.

Harald Dirks: Over stregen - en Flensborg-kronike, 230 sider (Hovedland).

BOGDETALJER

Andre bøger af Harald Dirks